

Żołnierze w służbie historii

https://zolnierzewhistorii.ipn.gov.pl/zwh/form/r6006232,Zespol-Szkol-Ponadpodstawowych-nr-2.html
19.05.2024, 09:36

Anna Kordus

[Powrót](#)

Pełna
nazwa
szkoły

Zespół Szkół
Ponadpodstawowych nr 2
63-200
Jarocin
wielkopolskie

Dane zespołu

Nauczyciel -
Opiekun -
imię i
nazwisko

Anna Kordus

Pierwszy uczeń

Uczeń 1 -
imię i
nazwisko

Piotr Andrzejczak

Drugi uczeń

Uczeń 2 -
imię i
nazwisko

Łukasz Kaczmarek

Trzeci uczeń

Uczeń 3 -
imię i
nazwisko

Kacper Andrzejczak

Sylwetka żołnierza

Imię i
nazwisko
żołnierza

Edmund Leśniorowski

Lata
życia

22.12.1901 r. -
27.10.1940 r.

Opis
postaci

Edmund Leśniorowski -
żołnierz, nauczyciel,
patriota

Edmund Leśniorowski
urodził się 22
października 1901 roku w
Wysocku Wielkim, w

powiecie Ostrów
Wielkopolski.
Zamordowany został w
Gusen 27 października
1940 roku.
Był synem Antoniego
Leśniorskiego i Anieli, z
domu Malińska. Miał 4
siostry i jednego brata,
ojciec był rzemieślnikiem
„o złotych rękach”, matka
zajmowała się domem.
Szkolę powszechną
najprawdopodobniej
ukończył w rodzinnej
miejscowości, a średnią w
Ostrowie Wielkopolskim.
Rodzina była bardzo
aktywna patriotycznie. Jak
wynika ze wspomnień
Piotra Mielcarka (wnuka,
syna Danuty) Antoni
wychowywał swoje dzieci
w duchu patriotycznym.
Edmund od najmłodszych
lat przejawiał duże
zainteresowanie sportem,
lubił rywalizację, chciał
być perfekcyjny w tym, co
robił, należał do
Towarzystwa
Gimnastycznego, rozwijał
swoje pasje muzyczne. W
ten sposób kształtował
swoją charakter. Jako
młody chłopak chciał
czynnie uczestniczyć w
ruchach
niepodległościowych.
Zgłosił się jako ochotnik
do tworzonego wojska w
ramach Republiki
Ostrowskiej. Jednak ze
względu na młody wiek –
odmówiono mu przyjęcia
w szeregi walczących.
Mimo to aktywnie
uczestniczył w ważnych
wydarzeniach, będąc
gońcem i angażując się w
działania uzupełniające.
Po odzyskaniu przez
Polskę niepodległości,
jako ochotnik, wziął udział
w wojnie polsko -
bolszewickiej. Podczas
walk zostaje ranny w
nogę, w okolicach

twierdzy w Bobrujsku
(miasto nad Berezyną na
terenie Białorusi). 8
września 1920 roku
dowództwo 14 Dywizji
Piechoty Wielkopolskiej
(Pierwszej Dywizji
Strzelców Wielkopolskich)
wydaje Edmundowi
Leśniorowskiemu
legitymację
upoważniającą go do
noszenia odznaki
pamiątkowej wojsk
wielkopolskich. Wskutek
obrażeń wraca do
Poznania. Od 1 września
1921 roku do 31 stycznia
1922 pracował jako
kancelista w Wojskowym
Sądzie Rejonowym w
Poznaniu. Zachowało się
bardzo pochlebne
świadczenie wydane przez
szefa tegoż sądu, majora
doktora Podkomorskiego :
„Pan Leśniorowski
odznaczał się nie tylko
wielką gorliwością i
obowiązkowością w
spełnianiu swych zadań,
lecz i wysoką inteligencją
tak, że powierzałem mu z
zasady wszystkie prace
wymagające specjalnego
uzdolnienia.”
Jednocześnie zdobywa
uprawnienia do
wykonywania zawodu
nauczycielskiego. Przed
końcowym egzaminem z
państwowego kursu
nauczycielskiego odszedł
z pracy w Wojskowym
Sądzie Rejonowym. Po
pozytywnym zdaniu
egzaminu rozpoczął pracę
jako nauczyciel w
Sławinie w powiecie
ostrowskim. Z dniem 16
marca 1924 roku Kurator
Okręgu Szkolnego
Poznańskiego na wniosek
złożony przez Edmunda
Leśniorowskiego 20
lutego 1924 roku
przeniósł go do pracy w
Noskowie w powiecie

jarocińskim. Po trzech latach pracy powierzono mu z dniem 23 lutego 1927 roku kierownictwo Publicznej Szkoły Powszechnej w Noskowie, które to stanowisko pełnił do wybuchu II wojny światowej. W roku 1927 zawarł związek małżeński z mieszkanką Noskowa - Bronisławą Ciszak. Z małżeństwa tego urodziło się czworo dzieci: Danuta, Halina, Tadeusz i Janusz. Rodzina zamieszkała na pięttrze szkoły, w której pracował.

Jako nauczyciel, a następnie kierownik szkoły w Noskowie, oprócz pracy pedagogicznej organizował życie oświatowo-kulturalne dla mieszkańców wsi, m.in. odczyty dla młodzieży i dorosłych oraz wieczorki dyskusyjne dla dorosłych. Zachęcał rolników do wprowadzenia nowoczesnych form gospodarowania, np. uprawy bardziej opłacalnych roślin, jak buraki cukrowe, które w tamtych czasach uprawiane były niemal wyłącznie w wielkich majątkach ziemskich; sam uprawiał te rośliny w swoim ogrodzie doświadczalnym i otrzymywał nagrody za dorodne okazy. Hodował również pszczoły i zachęcał rolników do naśladowania. Jako pierwszy w powiecie założył hodowlę jedwabników.

Jako nauczyciel, Edmund Leśniorowski wykonywał pomoce naukowe bardzo przydatne w pracy dydaktycznej, wprowadził obrazowe przedstawianie zachowania uczniów, co

pozwalalo mu aktywnie
włączyć wychowanków do
wystawiania oceny
zachowania.
Był też jednym z
założycieli i prezesem
straży pożarnej oraz
kierował kółkiem
rolniczym. Poza pracą
zawodową i działalnością
dla środowiska znajdował
czas dla swych pasji i
zainteresowań. Uwielbiał
muzykę, kierował chórem
kościelnym i świeckim,
grał na wielu
instrumentach (z
wyjątkiem dętych); w
pracy z chórem bardzo
pomagała mu gra na
organach, a w szkole - na
lekcjach śpiewu - na
skrzypcach. Dzięki jego
działalności zachowało się
powiedzenie, że Nosków
zawsze dobrze śpiewał.
Fotografował i sam
wywoływał zdjęcia.
Wychowywał
patriotycznie: podczas
świąt narodowych,
szczególnie Święta
Trzeciego Maja, zakładał
swoją mundur, przypinał
szablę i szedł na czele
pochodu przez cały
Nosków, aż do kościoła.
Bardzo dobrze
współpracował i wysoko
cenił sobie przyjaźń z
księdzem proboszczem, o
którym wspomina nawet
w listach z obozu.
W roku 1929 Kurator
Okręgu Szkolnego
Poznańskiego przyznał
Edmundowi
Leśniorowskiemu Medal
Dziesięciolecia
Odzyskania
Niepodległości.
Zgodnie z
przedwojennym
systemem szkolenia
oficerów rezerwy Edmund
Leśniorowski musiał
odbyć trzyetapowe
szkolenie: szkolenie

podstawowe (3-4 miesięczne), kurs w specjalności danej broni (6 miesięcy) i praktykę w pułkach piechoty (ok. 5 miesięcy). Niestety, nie jesteśmy w stanie odpowiedzieć jednoznacznie gdzie, w jakich jednostkach ukończył to szkolenie. Dzięki zachowanym zdjęciom wiemy, że pięciomiesięczną praktykę prawdopodobnie odbywał w 70 Pułku Piechoty w Pleszewie. Ciekawym wątkiem, choć nigdzie nie potwierdzonym źródłowo, jest fakt współpracy z wojskowym wywiadem przed wybuchem wojny. Fakt ten wspomina wnuk, Piotr Mielcarek, bazując na opowieściach swojej babci, żony Edmunda. Podobno Leśniorowski często odwiedzał właściciela majątku w pobliskim Parzęczewie - Edwarda Fischera von Mollarda - prowadzącego antypolską działalność szpiegowską i dywersyjną na terenie Wielkopolski, a od 1934 roku doradcy Partii Młodoniemieckiej na powiaty: Jarocin, Gostyń, Krotoszyn i Ostrów Wlkp. Fischer von Mollard był jedną z głównych postaci niemieckiej V Kolumny. Wśród miejscowych Niemców organizował zebrania, tajne narady, szkolenia wojskowe i ćwiczenia, gromadził też broń. W latach 1935 - 1939 lasy Parzęczewa były miejscem obozowania i ćwiczeń młodzieży niemieckiej, szkolonej w duchu idei hitlerowskich. Możliwe, że Edmund Leśniorowski dostał jakieś zadanie wywiadowcze od

przełożonych. Kiedy żona zapytała go, po co on, prosty kierownik szkoły, jeździ tak często do Fiszera - zbył ją jakąś lakoniczną odpowiedzią. W sierpniu 1939 roku jako podporucznik rezerwy został zmobilizowany. Utrwalił się ten fakt we wspomnieniach Kazimierza Piekarczyka, kierownika Publicznej Szkoły Powszechnej w Zalasiu.

„... Do odejścia pociągu do Krotoszyna, dokąd miałem się udać, pozostało kilka godzin. W poczekalni dworcowej spotkałem oczekujących na pociąg do Pleszewa: ppor. rez. Konrada Śmigielskiego, mojego kolegę i serdecznego przyjaciela, kierownika szkoły w Panience, obok Zalesia, por. rez. Franciszka Ratajczaka, kierownika szkoły w Cerekwicy, ppor. rez. Edmunda Leśniorowskiego, kierownika szkoły Noskowie, ppor. rez. Romana Idziaka, nauczyciela w Jaraczewie oraz księdza kanonika Kazimierza Sokołowskiego, dawnego mojego proboszcza z Brzostowni pod Żerkowem. Jako (...) Pożegnałem się z kolegami nie wiedząc, że ze Śmigielskim żegnam się na zawsze, że Leśniorowskiego więcej nie zobaczę, że Idziak wróci z obozu, jako inwalida wojenny. Konrad Śmigielski poległ pod Łęczycą. (...) Leśniorowski zginął w Mauthausen w obozie koncentracyjnym. Żegnając się nie czuliśmy smutku ani przygnębienia”.

Jednostką mobilizacyjną ppor. Leśniorowskiego był 70 Pułk Piechoty w Pleszewie, który wchodził w skład 17 Dywizji Piechoty walczącej nad Bzurą. Brał udział w kampanii wrześniowej. Dostał się do niewoli niemieckiej, z której udało mu się uciec i wrócić szczęśliwie do Noskowa. Tu okazuje się, że spotyka go osobista tragedia. Żona Edmunda wraz z dziećmi ewakuowała się w kierunku Warszawy. Córka Danusia zostaje w wyniku bombardowania ciężka ranna. W rodzinnych archiwach zachowała się przepustka wystawiona na nazwisko Edmund Leśniorowski, zezwalająca na podróż do Konina, w terminie 16 do 18 października 1939 r. Dziewczynka w wyniku odniesionych ran do końca życia pozostała inwalidką – kula roztrzaskała jej kolano, a noga do końca pozostała sztywna. Po powrocie do Noskowa - wtedy Marienhofa - Leśniorowski włączył się w działalność Tajnej Organizacji Wojskowej, która została wchłonięta przez Związek Walki Zbrojnej. Został komendantem obwodu Jaraczewo, działał pod pseudonimem „Paweł”. Nawiązywał kontakty, budował siatkę konspiracyjną. Z opowiadań żony wynika, że kontaktował się z sąsiednimi komórkami, np. w Wyřebinie, gm. Koźmin Wlkp. W budynku szkoły, przedwojenny jej kierownik, Józef Cierpka ps. „Topór” prowadził nasłuch radiowy na potrzeby placówki

koźmińskiej. Spotkania te służyły wymianie informacji na temat działalności Niemców. Na spotkania jeździł rowerem, często zabierając dziecko, które było „przykrywką” - w razie kontroli - jechali do rodziny. Zaangażował się także w kolportaż lokalnego czasopisma konspiracyjnego - "Dla Ciebie Polsko". Wskutek konspiracyjnej działalności - prawdopodobnie został zadenuncjowany. Edmunda Leśniorowskiego aresztowano 16-go maja 1940 roku przed szkołą w Noskowie. Córka Halina wspomina, że ubrani po cywilnemu Niemcy czekali przed szkołą na jej ojca.. Z Jarocina przewieziono go do Poznania. Osadzono go w Forcie VII, pierwszym na ziemiach polskich obozie koncentracyjnym - Konzentrationslager Posen. Przez Niemców Fort VII określany był potocznie jako Lager der Blutrache - „obóz krwawej zemsty”. Obóz w Forcie VII był największym w Wielkopolsce ośrodkiem eksterminacji polskich elit, miejscem, w którym niemieccy oprawcy dopuszczali się niewyobrażalnego wręcz okrucieństwa. Tu Leśniorowski był bity, torturowany i przesłuchiwany. Stamtąd trafił do obozu w Dachau, a następnie w Mauthausen - Gusen (nr obozowy - 10748). Powstający od 1939 roku KL Gusen, SS-mani nazywali Vernichtungslager für die polnische Inteligenz (obóz

wyniszczenia dla polskiej inteligencji). „Gusen – przedsiónek piekła” - tak mówili Polacy. Objęty trzecią, najwyższą kategorią represyjności, obóz w Gusen miał poprzez ciężką, katorżniczą pracę w pobliskich kamieniołomach wyniszczyć jak największą liczbę więźniów politycznych z Polski. Z informacji przekazanych przez współwięźniów rodzinie wynika, że Leśniorowski był więźniem bardzo buntowniczym i niepokornym, nigdy nie pogodził się z sytuacją, w jakiej się znalazł. Towarzysze niedoli wspominali, że był bardzo silną osobowością, dawał sobie bardzo dobrą radę ze skutkami izolacji, wspierał innych i podtrzymywał ich na duchu. „Dziadek się nie dawał i tym się Niemcom naraził i być może był to powód jego przedwczesnej śmierci” - mówi Piotr Mielcarek. Edmund Leśniorowski zginął 27 października 1940 roku, kilka dni po swoich 39 urodzinach. Nigdy nie było mu dane zobaczyć najmłodszego syna - Janusza, który urodził się po jego aresztowaniu. Według przekazu rodzinnego żony Bronisławy - jej mąż, po serii przesłuchań, został powieszony za związane z tyłu ręce. Była to śmierć okrutna, konał w męczarniach. W Noskowie zostawił żonę i czwórkę dzieci. Najmłodszy syn, Janusz, nigdy nie poznał swojego ojca. Rodzina zamieszkała w domu rodzinnym Bronisławy -

dzisiaj jest to budynek
przy ul. Okrężnej 3 w
Noskowie. Dzięki
zaradności matki i
pracowitości dzieci
wszyscy otrzymali dobre
wykształcenie. Trójka z
nich była nauczycielami,
a Tadeusz ukończył
politechnikę.
Zachowały się listy pisane
przez Edmunda
Leśniorowskiego z obozu.
Pisane po niemiecku,
przekazywały bliskim
lakoniczne informacje.
Leśnierowski martwił się
w nich o rodzinę, o czym
pisał w listach
07.07.1940r
Blok 10 izba 2
Moja najukochańsza!
Z wielką tęsknotą dziele
się z Wami tym, że
jeszcze jestem w Dachau.
Jestem zdrowy i mam
nadzieję, że w domu
także wszystko po
staremu zostało. Jest mi
naprawdę bardzo przykro
kochana małżonko, że
zostawiłem Ciebie w złym
stanie (...)
Blok 10 izba 2
21 lipca 1940 roku:
Moja najukochańsza
małżonko, dzieci i matko!
W oczekiwaniu na
odpowiedź, dziele się z
wami tym, iż jestem
zdrowy. Jestem zdrowy i
bardzo tęsknię za wami.
Jednocześnie jestem
bardzo niespokojny o
twoje zdrowie, moja
kochana małżonko.
Natychmiast mi napisz,
jak Ci się wiedzie, z czego
żyjecie, gdzie mieszkacie,
(co robi Nosków) co
słyszeć w Noskowie? (...)
Listy, które otrzymałem
były dla mnie bardzo
smutne. Napisz mi
szybko, ale uważaj na
wyrażenia, zwroty i nie
wysyłaj żadnych zdjęć.
Jeżeli byłoby to możliwe,

prześlij (...) marki,
ponieważ jestem bez
grosza. O późniejszą
przyszłość się nie martw,
ponieważ mógłbym
przyjąć posadę w
okolicach domu matki.
Ale musiałbym tam
pojechać osobiście. Co
robią ukochane dzieci
Danuta, Halina i Tadeusz.
Czy matka jest zdrowa?
W kronice szkolnej
znajduję się taki oto
zapisek: „Największy cios
spotkał rodzinę
Leśniorowskich, gdyż w
maju 1940 r. został
zabrany kierownik szkoły,
por. rez. Edmund
Leśniorowski, który bity i
katowany, więziony w
Poznaniu, Dachau i
Monthausen, został w
październiku 1940 r.
zamordowany za sprawę
polską jako bohater
narodowy. Wiadomość ta
dogłębnie wzruszyła
mieszkańców Noskowa,
że ich duchowy
przywódca, wychowawca,
zginął jak wiele tysięcy za
to, co myślał, mówił i
pracował dla sprawy
polskiej. Zginął dzielny
pedagog, który dla szkoły
i środowiska bardzo wiele
zdziałał” Można jednak
śmiało rzec, że Edmund
Leśniorowski położył
podwalin pod rozwój
społeczno - kulturalny
Noskowa, a efekty jego
pracy widoczne są po
dziś dzisiejszy. Nosków
uchodzi w gminie
Jaraczewo za jedną z
lepiej funkcjonujących
miejscowości, żywe jest
tu życie społeczne,
istnieje wiele inicjatyw
oddolnych. Do dnia
dzisiejszego bardzo
prężnie działa straż
pożarna, LZS czy rada
sołecka. Wioska jest
bardzo zintegrowana.

Edmund Leśniowski wywodził się z rodziny patriotycznej i ideały te towarzyszyły mu przez całe życie. „Dziadek mógł wykonywać przez całe swoje życie obowiązki, być nauczycielem, nic więcej. Jednak było w nim tyle pasji, działał na rzecz środowiska i dzięki temu to środowisko się rozwijało, umiał dobrać sobie współpracowników. Dzięki takim działaniom Polska się rozwijała, on się z tego cieszył” – mówił w swoich wspomnieniach o dziadku Piotr Mielcarek, wnuk, syn Danuty. „To był jego styl życia, sposób na życie. Cena jaką zapłacił była najwyższa, umarł dla Polski”.

Film o postaci

<https://youtu.be/-OICL7cYJnc>

Wykorzystane źródła

Dokumenty i pamiątki rodzinne

1. Legitymacja tymczasowa upoważniająca do noszenia odznaki wojsk wlkp. Wykonana 8.09.1920 r. przez dowódcę 14 dywizji piechoty wlkp. (1 dywizja strz.wlkp.)
2. Świadectwo (pracy) w wojskowym sądzie rejonowym 30.01.1922 r. (odpis potwierdzony)
3. Skierowanie do pracy w Noskowie (powiat Jarocin) wystawione przez Kuratora Okręgu Szkolnictwa Poznańskiego dnia 4.03.1924 r.
4. Powierzenie kierownictwa (szkoła

podstawowa w Noskowie)
wystawione 23.02.1927 r.
przez inspektora Steina
(Jarocin)

5. Upoważnienie do
noszenia medalu
dziesięciolecia odzyskania
niepodległości
wystawione 29.05.1929r
przez Kuratorium Okręgu
Szkolnego Poznańskiego

6. Akt zgonu wystawiony
przez urzędnika stanu
cywilnego 28.10.1940 r.
(w Mauthausen dziś
Austria)
-oryginał w języku
niemieckim
-tłumaczenie na język
polski

7. Karta pocztowa z datą
18.11.1941 r. z Oflagu
informująca o przesłaniu
dwóch rat zapomogi
(40+40 Marek) z
funduszu zapomogowego
dla wdów i sierot

8. Karta byłego więźnia
Fortu VII

9. Listy z obozu w
Mauthausen - Gusen - 3
szt

10. Przepustka dla E.
Leśniorowskiego z
15.10.1939 r.

11. Zdjęcia z archiwum
rodzinnego Piotra
Mielcarka

12. Wspomnienia córki
Danuty Mielcarek

Materiały źródłowe

1. Odpis kroniki szkolnej z
Noskowa

2. Wspomnienia
Bronisławy Bazelak

3. Wspomnienia Piotra
Mielcarka, wnuka

4. Kronika OSP Nosków

5. Karta ewidencyjna KL
Mauthausen

Publikacje

1. Kazimiera Pachciarz
"Zginął za Polskę w
„Gazeta Jarocińska” z
8.02.2002 r.

2. Przemysław Jurciewicz:
"Fort VII Niemiecki
Nazistowski Obóz w

Poznaniu”

3. Marian Walczak
„Nauczyciele wielkopolscy
w latach okupacji i niewoli
(1939-1945)”Poznań
Instytut Zachodni 1974 r.

4. Marian Walczak:
“Straty osobowe
polskiego środowiska
nauczycielskiego w
okresie wojny i okupacji
hitlerowskiej 1939-1945
r.” Warszawa 1984 r.

5. Jan Jajor „Księga
pamięci ofiar ziemi
jarocińskiej w II wojnie
światowej” Kalisz 2009 r.

6. www
/swiatmotocykli.pl/motocy
kle/a-to-historia-czarny-
charakter

7.
<https://poznan.ipn.gov.pl/>

8.
[https://www.wmn.poznan.
pl/oddzialy/muzeum-
martyrologii-wielkopolan/](https://www.wmn.poznan.pl/oddzialy/muzeum-martyrologii-wielkopolan/)

9. Jan Pilżys „Piechota
polska w dwudziestoleciu
międzywojennym
1918-1939. Wybrane
problemy organizacji,
uzbrojenia i szkolenia” w
„ Bezpieczeństwo. Teoria
i praktyka” 2014 nr 1

10.
[https://swiatmotocykli.pl/
motocykle/a-to-historia-
czarny-charakter-cz-2-
edward-fischer-von-
mollard/](https://swiatmotocykli.pl/motocykle/a-to-historia-czarny-charakter-cz-2-edward-fischer-von-mollard/)

11. Daniel Szczepaniak,
Związek Walki Zbrojnej –
Armia Krajowa w
Kozłminie Wielkopolskim
1940 – 1945 w „Szkice
Kozłmińskie” nr 53
Konsultacje wojskowe -
ppłk rez. Artur Wieczorek

Miejsce pamięci

Nosków
Nazwa
miejsca

Lokalizacja

Zdjęcia

Nazwa
miejsca

Muzeum Martyrologii
Wielkopolan Fort VII
Wielkopolskiego Muzeum
Niepodległości

Lokalizacja

Zdjęcia

Nazwa
miejsca
Cmentarz w Oleśnicy

Lokalizacja

Zdjęcia

Dokładny opis miejsc

Budynek Szkoły
Podstawowej (Powszechnej) w Noskowie.
W tym budynku w latach
1924 - 1939 pracował
oraz mieszkał wraz z
rodziną Edmund
Leśniorski.
W związku z tym, że w
Noskowie nie ma miejsca
upamiętniającego
naszego bohatera a jego
postać coraz bardziej
odchodzi w zapomnienie
wyszliśmy z inicjatywą
upamiętnienia go.
Zwróciliśmy się z prośbą
do Rady Miasta i Gminy
Jaraczewo o
upamiętnienie sylwetki
Edmunda
Leśniorskiego tablicą

pamiątkową na Szkole Podstawowej w Noskowie, miejscu gdzie pracował i mieszkał. Na sesji Rady Miasta i Gminy pan Roman Dworzyński- sołtys Noskowa a zarazem radny gminy Jaraczewo - odczytał nasz wniosek. Pan burmistrz Dariusz Strugała poparł inicjatywę, zapowiedział również, że zaprosi nas na sesję w celu przedstawienia życiorysu Edmunda Leśniorowskiego. Mamy też pełną akceptację i pomoc pani Ewy Kardach, dyrektorki SP w Noskowie, która zadeklarowała już, że szkoła przygotuje oprawę artystyczną tej uroczystości. Pomysł nasz spotkał się z ogromnym poparciem rodziny. Wstępnie zaproponowano odsłonięcie tablicy pamiątkowej w październiku, w rocznicę śmierci. Kontakt z naszym opiekunem nawiązała wnuczka naszego bohatera. Wiadomości otrzymane od Izabeli Mogą (Oleśnica) witam Pani Anno z tej strony Izabela Moga z domu Leśniorowska chciałam z Panią porozmawiać o moim dziadku właśnie wczoraj z rodziną i tatą i mamą oglądaliśmy sesję rady miasta w Jaraczewie bardzo wzruszający moment wspomnień tato ma dużo - wynikających z opowieści (nie faktów historycznych) generalnie chciałam bardzo podziękować dużo to dla mojej rodziny znaczy - szczególnie dla ojca. Bardzo się wzruszył

Muzeum Martyrologii
Wielkopolan - Fort VII
Edmunda
Leśniorowskiego
aresztowano 16 maja
1940 roku i z Jarocina
przewieziono do
Poznania. Osadzono go w
Forcie VII. Tu był bity,
torturowany i
przesłuchiwany.
W październiku 1939 r.
hitlerowskie Niemcy
utworzyły w Forcie VII
pierwszy na ziemiach
polskich obóz
koncentracyjny -
Konzentrationslager
Posen. Przez Niemców
Fort VII określany był
potocznie jako Lager der
Blutrache - „obóz
krwawej zemsty”. Obóz w
Forcie VII był największym
w Wielkopolsce
ośrodkiem eksterminacji
polskich elit, miejscem, w
którym niemieccy
oprawcy dopuszczali się
niewyobrażalnego wręcz
okrucieństwa. Dość
powiedzieć, iż więźniowie,
którym komunikowano,
że zostaną przeniesieni
do obozów budzących
wyjątkową grozę, np.
Auschwitz, Dachau,
Gross-Rosen, Mathausen-
Gusen, Buchenwald i in.,
byli spostrzegani przez
przebywających z nimi z
celi towarzyszy niedoli
jako ci, którym los dał
szansę na przeżycie...
Dzisiaj znajduje się tu
Muzeum Martyrologii
Wielkopolan - Fort VII
znajduje się przy ul.
Polskiej (kierunek-ul.
Bukowska). Przed
zjazdem do Muzeum stoi
tablica informacyjna.
Muzeum jest nieczynne w
poniedziałki, pozostałe
dni zaprasza od godziny
10.00

Grób in memorial
Edmund Leśniorowski
zginął w Mauthausen –
Gusen. Żona Bronisława
nie pojechała po odbiór
prochów męża – odradził
jej to proboszcz. Przez
wiele lat rodzina nie miała
miejsca, gdzie mogłaby
pomodlić się za duszę śp.
Edmunda. Pani Izabela
Moga napisała do
naszego opiekuna taką
wiadomość: „żona
dziadka - mama taty
babcia Bronia
Leśniorowska jest
pochowana w Oleśnicy.
Tato po latach teraz jej
zmienił grobowiec, i
chyba troszkę pod
wpływem Waszych
działań zrobił miejsce
upamiętnienia dziadka -
takie in memoriam.
Wcześniej tego nie było”.

Żywa lekcja historii

Opis
przeprow
adzonej
żywej
lekcji
historii

Żywa lekcja historii
I. We wtorek - 16 maja
2023 r. przeprowadzono
żywe lekcje historii
W Zespole Szkół
Ponadpodstawowych im.
E. Kwiatkowskiego nr 2 w
Jarocinie uczniowie klasy
III LW - Kacper
Andrzejczak, Piotr
Andrzejczak i Łukasz
Kaczmarek
zaprezentowali sylwetkę

ppor. Edmunda
Leśniorowskiego –
żołnierza, nauczyciela,
patrioty. W spotkaniu
wzięły udział klasy: III
liceum z
przysposobieniem
wojskowym i I liceum z
przysposobieniem
policyjno – prawnym –
około 60 osób wraz z
opiekunami oraz dyrektor
szkoły, Witold Bierła
Przebieg spotkania:
1. Anna Kordus, opiekun
drużyny powitała
zebranych oraz
przedstawiła powód dla,
którego wybraliśmy
Edmunda
Leśniorowskiego na
bohatera naszej pracy
2. Prezentacja – życiorys
Edmunda
Leśniorowskiego – Piotr
Andrzejczak, Kacper
Andrzejczak, Łukasz
Kaczmarek dokumentacja
i obsługa techniczna
3. Spotkanie wnuk
Edmunda
Leśniorowskiego p. Piotr
Mielcarek z młodzieżą.
Sylwetka i życiorys jego
dziadka stały się kanwą
do rozważań, czym jest
patriotyzm i jak on
powinien dzisiaj
wyglądać. Nasz gość
zwracał uwagę, że
współcześnie powinniśmy
czerpać wzorce z jego
dziadka, którego
wyznacznikiem życia była
rzetelna służba
społeczeństwu poprzez
pracę i zaangażowanie
społeczne.
4. Dyrektor, Witold Bierła
podsumowując spotkanie
podkreślił jak ważne jest
aby młodzi ludzie mieli
autorytety, że warto
wzorować się na sylwetce
a Edmunda
Leśniorowskiego
człowieka, który dla
Ojczyzny poświęcił życie.

Żywą lekcję historii w Szkole Podstawowej w Noskowie. Miejsce to zajmują szczególne znaczenie w życiu naszego bohatera. To tu pracował i mieszkał wraz z swoją rodziną . W spotkaniu uczestniczyły klasy IV - VIII. Przebieg spotkania

1. Powitaniu i przedstawienie przez dyrektorkę, panią Ewę Kardach,
2. Anna Kordus, opiekun drużyny przedstawiła powód dla, którego wybraliśmy Edmunda Leśniorowskiego na bohatera naszej pracy. „ Była to postać która pomimo, że młodo umarła żyła w opowiadaniach mojej babci, mieszkanki Noskowa, uczennicy tej szkoły- mówiła. To właśnie jej opowiadania o kierowniku szkoły, który był nauczycielem, społecznikiem i żołnierzem stały się inspiracją dla naszego zespołu.

3. Prezentacja - życiorys Edmunda

Leśniorowskiego

4. Wystąpienie Piotra Mielcarka, syna najstarszej córki Edmunda

Leśniorowskiego, Danuty. o Swoją opowieść rozpoczął od przedstawienia historii portretu dziadka; mówił , że ramkę wykonał sam dziadek z drewna z krzyża, w który uderzył piorun. Dzisiaj ten portret wisi w jego domu jako bardzo cenna pamiątka rodzinna. Dzieci zapytały czy wie gdzie stał ten krzyż

o Pokazał dzieciom dokument zachowany w zbiorach rodzinnych „

Szkolnictwo polskie w
hołdzie narodowi
amerykańskiemu na
pamiątkę 150- lecia
niepodległości Stanów
Zjednoczonych. Na
dokumencie oprócz
podpisu kierownika
szkoły, E.

Leśniorowskiego znajdują
się podpisy dzieci.
Odczytał głośno ich
nazwiska i pytał czy ktoś
się tak nazywa. Wywołało
to żywe zainteresowanie
dzieci, co chwilę ktoś
podnosił rękę. Każde
dziecko otrzymało ksero z
prośbą aby pokazać w
domach o poszukać wraz
z rodzicami podpisu
własnych krewnych
o Zachęcał dzieci aby
stały się małymi
historykami własnej
rodziny i miejscowości
o Opowieść o jego
dziadku skupiła się na
latach jego życia i pracy
w Noskowie, opowiadał o
pasjach dziadka, jego
pracy na rzecz
społeczności.

5. Piotr Andrzejczak
przeczytał wspomnienia
Bronisławy Bazalak o tym
jak wyglądało życie
szkolne w czasach gdy
kierownikiem szkoły był E.
Leśniorowski

6. Ewa Kardach,
dyrektorka szkoły
podziękowała za tak
wspaniałą lekcję historii o
przypomnienie a wręcz
ponowne „odkrycie”
postaci E.

Leśniorowskiego.
Wyraziła też żal, że
zapomniano tę postać
przy okazji wyboru
patrona szkoły.

II. Żywa lekcji historii
przeprowadzone przez
prawnuki E.
Leśniorowskiego.
Nawiązała z nami kontakt

mailowy pani Izabela
Mogą zd. Leśniorowska,
córka Janusza, wnuczka
Edmunda. Jej synowie
wyrazili chęć
opowiedzenia o swoim
pradziadku w swoich
szkołach. Przekazaliśmy
im materiały -
prezentację z opracowaną
biografią . Żywe lekcje
historii zostały
przeprowadzone:
1. W dniu 31 maja 2023 r.
w Szkole Podstawowej im.
I Dywizji Wojska Polskiego
im. Tadeusza Kościuszki
w Bierutowie w woj.
Dolnośląskie, Mateusz
Moga przeprowadził dla
klasy 8a. Pani Izabela
napisała: „Rozniosło się
po szkole że syn miał
bohatera w rodzinie .
Dymny jest”.
2. W dniu 1 czerwca 2023
r. Kacper Mogą
przeprowadził prelekcję o
E. Leśniorowskim dla
klasy 3 LOh
(humanistyczna) w Zespół
Szkół
Ponadpodstawowych im.
Władysława Reymonta w
Bierutowie.
[https://drive.google.com/
drive/folders/12q0Jg_t5T7
xy2W8zDkf93of_yELTRYGr
?usp=sharing](https://drive.google.com/drive/folders/12q0Jg_t5T7xy2W8zDkf93of_yELTRYGr?usp=sharing)

III. Żywa lekcja historii -
Akcja - przywrócić pamięć
o Edmundzie
Leśniorowskim -
nauczycielu, społeczniku,
żołnierzu i patriocie.
1. Zwróciliśmy się z
prośbą do Rady Miasta i
Gminy Jaraczewo o
upamiętnienie sylwetki
Edmunda
Leśniorowskiego tablicą
pamiątkową na Szkole
Podstawowej w Noskowie,
miejscu gdzie pracował i
mieszkał. Na sesji Rady
Miasta i Gminy pan
Roman Dworzyński, radny

Miasta i Gminy Jaraczewo oraz sołtys Noskowa, na XLIX Sesja Rady Miasta i Gminy Jaraczewo w dniu 26 kwietnia odczytał nasz wniosek (wniosek w załączeniu). Pan burmistrz Dariusz Strugała poparł inicjatywę. Odbiliśmy rozmowę z dyrektorką szkoły w Noskowie, panią Ewą Kardach podczas, której ustalono wstępnie, że odsłonięcie tablicy pamiątkowej będzie w październiku w rocznicę jego śmierci.

<https://www.youtube.com/watch?v=HVWfXRG-xEI&t=8700s>

2. Rozpoczęliśmy akcję informacyjną w Internecie. Na stronie naszej szkoły oraz na naszej stronie Facebook ukazały się informacje o Edmundzie Leśniorowskim, opublikowaliśmy też film. Pokażyły się komentarze: Daniela Biegańska
Bardzo dziękuję za wspomnienie o naszym sąsiedzie Panu Edmundzie Leśniorowskim. Moi rodzice Ludwik i Pelagia Kosmalscy stawiali zawsze sąsiada za wzór patriotyzmu i odwagi.

Iza Moga
Dziękuję wszystkim, którzy tak bardzo zainteresowali się postacią mojego Dziadka Edmunda i sprawili, że ta postać "ożyła" na nowo w naszych umysłach i sercach. Piszę to w imieniu swojej rodziny i szczególnie w imieniu mojego Taty - Janusza Leśniorowskiego, który nigdy niestety nie miał okazji poznać swojego ojca. Kacprze, Piotrze,

Łukaszu oraz Pani Aniu -
jesteście wielcy -
czekamy niecierpliwie na
dalsze wydarzenia!
3. W ramach współpracy z
Muzeum Regionalnym
przekazaliśmy
dokumenty, zdjęcia i listy
z obozu jakie dotyczące
życia i działalności
naszego bohatera, które
były w posiadaniu
rodziny. Zostały one
skserowane i zasiliły
zbiory muzeum.
Równocześnie pani
Renata Rożek, nasza
nauczycielka języka
niemieckiego,
przetłumaczyła listy E.
Leśniorowskiego pisane z
obozu w Mauthausen -
Gusen. Tłumaczenia
przesłaliśmy rodzinie.

Zdjęcia

Pliki

